

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-02235
Otsuse kuupäev 01.05.2025
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja Trihholoogia Kliinik OÜ (16116839)

Tarbija nõue Ettemaksu tagastamine summas 315,00 eurot

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada osaliselt. Kaupleja kohustub tarbijale tagastama 157,50 eurot ning alates 06.02.2025 tasuma summalt 157,70 eurot intressi VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määras kuni kohustuse täitmiseni.
2. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija sõlmis 23.12.2024 kauplejaga lepingu fotokroom teraapia kuuri saamiseks.

26.12.2024 tarbija taganes lepingust kooskõlas lepinguga. Leping näeb ette, et 14 päeva jooksul kirjaliku avalduse alusel taganemisel ei tagastata juba osutatud teenust maksumust ja 50% broneeringutasu.

Tarbija ei saanud ega broneerinud ühtegi teenust, kuid kaupleja ei ole tagastanud raha ega tõendanud temal tekkinud kulusid.

Tarbija esitas nõude teenuse eest tasutud 315 euro tagastamiseks koos viivistega.

Kaupleja seisukoht:

Vastavalt lepingutingimustele ei tagastata taganemise korral 50% teenuse summast, kuna see on broneeringutasu, mis katab haldus- ja korralduskulud.

Lepingus on selgelt sätestatud, et taganemise korral 14 päeva jooksul peetakse kinni 50% summast (VÕS § 11, § 35).

Kliinikul tekivad teenuse ettevalmistamisega seotud kulud, sealhulgas spetsialistide ajakava planeerimine, halduskulud ja võimalikud materjalide hankimise kulud (VÕS § 158 lg 1 ja 2).

Tarbija väide, et ettevõttel ei olnud kulusid, ei vasta tõele. Teenuse ettevalmistuskulud tekivad

kohe pärast lepingu sõlmimist ning hõlmavad administratiivseid ja halduskulusid, spetsialistide ajakava planeerimist, teenuseosutajate ressursside broneerimist ja muid operatiivkulusid (VÕS § 158 lg 1 ja 2).

Tarbija teadlikult allkirjastas finantseerimislepingu Modenaga ja kasutas krediiditeenust, mistõttu tuleb lepinguga seotud kohustusi täita vastavalt krediidingimustele.

Tarbija esitab ebaõiglaseid ja vastuolulisi nõudeid, muutes pidevalt oma seisukohti ning eirates allkirjastatud lepingu tingimusi.

Vastavalt VÕS § 158 ei ole broneeringutasu tagastamine kohustuslik, kui leping näeb ette osalist katmist ettevõtte kulude jaoks.

Komisjoni põhjendus:

Tarbija on sõlminud kauplejaga lepingu fotokroom teraapia kuuri saamiseks. Tarbija on 26.12.2024 lepingust taganenud. Leping näeb ette taganemisõiguse, kuid sellisel juhul ei tagastata tarbijale lepingu järgi juba osutatud teenuse maksumust ega 50% määras broneerimistasu.

Tarbija on esitanud kauplejale 315 euro suuruse nõude ettemaksu tagastamiseks, millele lisanduvad viivised. Tarbija avalduse kohaselt tasus tarbija 315 eurot broneeritud teenuse ees ning 87 eurot kauba eest, mille osas tarbijal vastuväiteid ei ole.

Kaupleja on seisukohal, et lepingutingimustele vastavalt ei tagastata taganemise korral 50% teenuse summast, kuna see on broneeringutasu, mis katab haldus ja korralduskulud. Lisaks on tarbija allkirjastanud finantseerimislepingu kolmanda isikuga (faktooringulepingus olnud kolmas isik).

Komisjon rahuldab tarbija nõude osaliselt summas 157,50 eurot (nõudest 315 eurot), millele lisanduvad viivised VÕS § 113 lg 1 teises lauses sätestatud määras, põhjendades seda alljärgnevaga.

Tarbija ja kaupleja on sõlminud VÕS § 619 lg 1 mõttes käsunduslepingu, mille alusel on kaupleja kohustunud tarbijale osutama lepinguga ettenähtud teenust. Tarbija kohustus teenuse eest maksma kauplejale kokkulepitud tasu. Pooled vaidlevad selle üle, kas kaupleja kehtestatud tüüptingimus on tühine või mitte.

Tühise tüüptingimuse mõiste sätestab VÕS § 42 lg 1, mille kohaselt loetakse tühiseks tüüptingimuseks teist poolt ebamõistlikult kahjustav tingimus. VÕS § 42 lg 3 p 2 kohaselt on tühine selline tüüptingimus, millega välistatakse teise lepingupoole õiguskaitsevahendite kasutamine tingimuse kasutaja suhtes, sealhulgas võimalus tasaarvestada nõudeid, või piiratakse nende kasutamist ebamõistlikult juhuks, kui tingimuse kasutaja jätab lepingust tuleneva kohustuse täitmata või täidab kohustuse mittekohaselt, sealhulgas viivitab täitmisega.

Kaupleja kehtestatud tüüptingimus koosneb kahest lausest, millest esimene lause annab tarbijale õiguse lepingust 14 päeva jooksul kirjaliku avalduse alusel taganeda. Tingimuse teine lause koosneb kahest iseseisvast osast, millest esimene osa näeb ette, et lepingust taganemisel ei tagastata juba osutatud teenuse maksumust ja 50% broneeringutasu ning teine osa näeb ette, et lepingust ülesütlemisel ei tagastata juba osutatud teenuste maksumust ja 50% broneeringutasu.

VÕS § 39 lg 1 mõttes tuleb tüüptingimust tõlgendada nii, nagu teise lepingupoolega sarnane mõistlik isik seda samadel asjaoludel mõistma pidi. Komisjoni hinnangul tuleb tüüptingimust tarbija subjektiivsest olukorrast mõista nii, et tingimus annab tarbijale õiguse leping lõpetada selles tingimuses ettenähtud korras. Teisalt räägib tingimust nii taganemisest kui ülesütlemisest, kusjuures mõlema instrumendi puhul on tegemist õiguskaitsevahendiga või taganemise puhul ka tarbijat soodustava õigusega, kui taganemisõigus on seadusega ettenähtud. Kestvuslepinguid on eelkõike võimalik öelda üles. Kauplejal tuleks korrigeerida vaidlusaluse tüüptingimuse sõnastust, sest objektiivsest tõlgendusest lähtudes piirab tüüptingimus ettemaksu tagastamist olukorras, kus kaupleja on lepingut rikkunud ja kus lepingu teisel poolel võib olla õigus lepingu alusel üleantu tagastamisele kogu üleantu ulatuses. Seega hüpoteetiliselt olukorras, kus kaupleja oleks lepingu rikkumises, osutuks kaupleja tüüptingimus tõenäoliselt tühiseks, piirates lepingu teisel poolel taganemise kasutamisel nõuete esitamist. Kuivõrd VÕS § 39 lg 1 kohaselt tuleb tüüptingimust aga tõlgendada teise lepingupoolega samadel asjaoludel, siis praeguses olukorras ei põhine tarbija taganemisavaldus kaupleja poolt lepingu rikkumisel, mistõttu ei reguleeri vaidlusalune tüüptingimus taganemist ega ülesütlemist (VÕS § 116 lg 1) õiguskaitsevahendina.

Ka mõiste „broneeringutasu“ on ebamäärane, kuigi võib möönda, et tõlgendusreegleid rakendades (VÕS § 29 lg 1) mõistab tarbija, et broneeringutasu on ettemaks. Tervikuna on kaupleja kehtestatud tüüptingimus sõnastuselt ebaõnnestunud. Sellest sõltumata, ei ole komisjonil põhjust praegusel juhul järeldada, et tingimus on tühine.

Tarbija viited sellele, et tüüptingimus on tarbijat ebamõistlikult kahjustav, on tarbija väite põhjendust arvestades alusetu. Praegusel juhul ei piira taganemisõigus tarbijal enda õiguste teostamist, vaid annab seadusest soodsama positsiooni. Tarbija ei tugine kaupleja lepingurikkumisele, mistõttu ei kasuta tarbija õiguskaitsevahendit. Tarbija tugineb kokkuleppele, mille alusel võib ta lepingust pärast sõlmimist taganeda ja seejuures on tarbijal õigus tagasi saada 50% ettemaksust. Taganemisõigus on praegusel juhul tarbija privileeg. VÕS § 8 lg 2 mõttes on lepingud täitmiseks kohustuslikud. Kui vaidlustatud tüüptingimust ei eksisteeriks või kui see oleks tervikuna tühine (mõlemad laused), siis ei oleks tarbijal õigust lepingust taganeda ega õigust ka 50% teenuse ettemaksust saada tagasi. Tarbija viited VÕS §-le 189 lg 1 on alusetud, kuivõrd VÕS § 189 lg 1 reguleerib lepingust taganemist olukorras, kus üks pool on lepingut oluliselt rikkunud ja teine lepingupool kasutab rikkumises oleva lepingupoole vastu õiguskaitsevahendina taganemiseks või lepingu ülesütlemiseks (või kui 14 päevane taganemisõigus on ettenähtud seaduses). On ilmne, et kaupleja ei ole soovinud luua VÕS §-s 189 lg 1 nimetatud olukorda, vastasel juhul muutuks vaidlustatud tüüptingimuse teine lause sisutühjaks.

Kuivõrd kaupleja kehtestatud tingimus annab tarbijale õiguse ilma põhjuseta lepingu lõpetamiseks, mille tulemusena tagastatakse tarbijale 50% teenuse ettemaksust, siis on konkreetseid tegevusi või tegevusetust hõlmavad väited asjakohatud. Kaupleja ei nõua tarbijalt juba osutatud teenuste või teenustega seotud kulude maksumust. Kauplejal tuleb tarbijale tagastada 157,50 eurot, mille tagastamist on kaupleja tarbijale ka lubanud, kuid mida kaupleja ei ole mingil põhjusel teinud. Tarbija on selgelt enda pöördumises kauplejale märkinud, et kaupleja ei ole isegi 50% tagastanud.

Lähtudes ülaltoodust, komisjon rahuldab tarbija avalduse osaliselt. Kauplejal tuleb tarbijale tagastada 157,50 eurot tarbija kasuks kehtestatud ja tarbija poolt vaidlustatud tüüptingimuse alusel. Teisalt tuleks kauplejal vaidlusalune tüüptingimus ümber sõnastada selliselt, et tingimus annaks õiguse tarbijale õiguse lepingu lõpetamiseks 14 päeva jooksul. Valdav probleem seisneb terminoloogias. Lisaks kohustub kaupleja tasuma tarbijale summalt 157,50 eurot viivist VÕS §

113 lg 1 teises lauses sätestatud määras alates 06.02.2025, mil tarbija saatis kauplejale e-kirja, milles avaldab et „/---/ ei ole veel tagastanud mulle isegi 50% summast.“ VÕS § 113 lg 2 kohaselt arvestatakse võlgnetavalt rahalt viivist alates ajast, mil võlausaldaja teatas võlgnikule oma nõudest. Viivise väljaarvutamisel võib kaupleja kasutada veebis kättesaadavat viivisekalkulaatorit, viivis tuleb välja arvutada makse tegemise päeva seisuga.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/